

BILAG 1

Statusnotat om opfølgning på aftale om fjernelse af grænsehindre i Norden

Aftaletekst: "Regeringen fremsender årligt en skriftlig status på arbejdet med fjernelse af prioriterede grænsehindre, samt hvilke konkrete tiltag regeringen har iværksat for at forhindre at nye grænsehindre opstår. Der vil løbende være en dialog mellem regeringen og Folketingets delegation til Nordisk Råd om udviklingen inden for konkrete sager vedrørende grænsehindre."

Opfølgning (Udenrigsministeriet): Regeringen fremlægger som bilag til redegørelsen om nordisk samarbejde dette statusnotat over opfølgning på aftalen.

Fjernelsen af eksisterende grænsehindre

Aftaletekst: "Der vil i 2013-14 blandt andet blive fokuseret på grænsehindringerne på arbejdsmarkeds- og socialområdet, der udgør en barriere for den enkelte borger og som bremser den økonomiske vækst indenfor Norden.

Regeringen forpligter sig særskilt til løbende at arbejde for fjernelsen af grænsehindre for Bornholms vedkommende."

Opfølgning (Udenrigsministeriet): Der har den 7. juni 2013 været møde på Bornholm mellem de svenske myndigheder (Utrikesdepartementet) og Bornholms regionskommune med deltagelse af det danske Udenrigsministerium og Øresundskomiteén. Formålet var at orientere de svenske myndigheder om Bornholms transitproblemer. Videre skridt er, at Bornholms regionskommune i samarbejde med Udenrigsministeriet oversender en prioriteret liste over grænsehindre til de svenske myndigheder. Bornholms Passagerforening deltog ligeledes i mødet og gav tilsagn om at komme med forslag til løsning af transitproblemerne.

Flytning af plejekrævende

Aftaletekst: "Personer på eksempelvis plejehjem med behov for at vende hjem til et tidligere bopælsland kan have vanskeligt ved dette grundet uklare regler om refusion og kompetencefordeling mellem de nordiske lande.

Social- og integrationsministeren og ministeren for Sundhed og Forebyggelse tager initiativ til, at der på fælles nordisk plan kan lægges op til klarere vejledning til relevante myndigheder (herunder kommunerne) om myndighedernes samarbejde i forbindelse med anmodning fra plejekrævende borgere om flytning til et andet nordisk land efter Den Nordiske Konvention om Social Bistand og Sociale Tjenester.

Regeringen, herunder bl.a. social- og integrationsministeren, forhandler med de øvrige nordiske lande om en mulig ændring af bestemmelsen i artikel 9 i Den Nordiske Konvention om Social Bistand og Sociale Tjenester, således at refusionsreglerne vedrørende flytninger klarlægges.

BILAG 1

Opfølgning (Social- og Integrationsministeriet og Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse): Med henblik på at fremme indsatsen for fjernelse og forebyggelse af grænsehindre i Norden er der indledt drøftelser i arbejdsgruppen om Den Nordiske Konvention om Social Bistand og Sociale tjenester om muligheden for en revision af den nordiske konvention om social bistand og sociale tjenester. Arbejdsgruppen har i maj 2013 holdt møde, hvor det blev aftalt, at landene senest medio september 2013 skal komme med tilbagemeldinger om forslag til revision af konventionen.

Studerendes sociale sikring under et ophold i et andet nordisk land

Aftaletekst: ”Mange sociale tjenester i de nordiske lande afhænger af bopælslandet, og der kan i nogle situationer opstå vanskeligheder for studerende, der bevæger sig mellem de nordiske lande, med at få fastslået, hvilke sociale ydelser de har krav på. Endvidere har de nordiske lande ikke ens nationale regler for social sikring for studerende.

Social- og integrationsministeren tager initiativ til, at Den Nordiske Socialforsikringsgruppe behandler spørgsmålet om studerendes sociale sikring. Formålet er, at der udarbejdes en fælles nordisk vejledning på området, hvori der med respekt for EU-retten fastsættes klare kriterier for hvilket lands lovgivning, den studerende er omfattet af ved flytning mellem de nordiske lande.”

Opfølgning (Social- og Integrationsministeriet): I april 2013 blev spørgsmålet om studerendes socialforsikring indledningsvist behandlet i Den Nordiske Socialforsikringsgruppe. Det blev besluttet, at spørgsmålet skal undergå en indgående drøftelse på næste møde, der forventes afholdt medio november 2013.

Foreløbige udbetalinger af ydelser ved tvivl om, hvilket land der er udbetalingsansvarlig

Aftaletekst: ”Der er eksempler på, at der kan være forskellige opfattelser blandt landene om udbetaling af sociale ydelser til borgere, der bevæger sig mellem de nordiske lande. EU-Forordning 883/2004 om koordinering af de sociale sikringsordninger åbner mulighed for, at landene kan træffe afgørelser om, hvilket lands lovgivning om social sikring, der gælder for personer, der arbejder i et eller flere medlemslande. Endvidere er der lagt op til, at myndighederne kan udbetale ydelser provisorisk for et kortere tidsrum, indtil det bliver endeligt afklaret, hvilket lands lovgivning om social sikring, der finder anvendelse i den enkelte situation.

Social- og integrationsministeren sætter spørgsmålet om foreløbige udbetalinger på dagsordenen i Den Nordiske Socialforsikringsgruppe med henblik på at arbejde for, at der udarbejdes en fælles nordisk forståelse på området, der fastsætter klare kriterier for hvilket land, der udbetaler. Da dette er et område, der er reguleret i EU-Forordning 987/2009, skal der tages hensyn til, at en nordisk fortolkning er i overensstemmelse med EU-retten. ”

Opfølgning (Social- og Integrationsministeriet): På mødet i april 2013 i Den Nordiske Socialforsikringsgruppe bad Danmark om, at dette spørgsmål vil blive behandlet på næste møde i gruppen. Mødet forventes afholdt medio november 2013.

Virksomhedspraktik for ledige

Aftaletekst: ”Det har vist sig vanskeligt at gennemføre virksomhedspraktik for ledige i et andet nordisk land, fordi den nationale arbejdsmarkedslovgivning i vid udstrækning er baseret på, at praktik gennemføres i hjemlandet.

Der kan således ifølge gældende dansk lovgivning ikke gives tilbud om virksomhedspraktik i udlandet til dagpengemodtagere. For kontanthjælpsmodtagere kan kommunen alene i særlige tilfælde tillade, at retten til hjælp bevares under kortvarige ophold i udlandet.

Beskæftigelsesministeren vil tage kontakt til de svenske myndigheder med henblik på at revidere bestemmelserne om virksomhedspraktik.

I den forbindelse skal praktiske og juridiske problemer i forhold til blandt andet forsikring og lønmodtagerbeskyttelse adresseres. ”

Opfølgning (Beskæftigelsesministeriet): Embedsmandskomitéen for Arbejdsliv (EK-A) har besluttet, at der skal gennemføres en konsekvensanalyse om mulighederne at gennemføre virksomhedspraktik på tværs af grænserne. Analysen skal gennemføres i nordisk regi, og der forventes at være en foreløbig udredning klar til næste EK-A møde i november 2013, og at det endelige analyseresultat skal foreligge i februar 2014.

Beskæftigelsesministeren har tidligere rettet henvendelse til den svenske arbejdsminister med henblik på at en dansk-svensk arbejdsgruppe kunne undersøge elementerne i en forsøgsordning for virksomhedspraktik, men det videre arbejde lige nu afventer ovennævnte fælles nordiske konsekvensanalyse på området

Erhvervsmæssig rehabilitering

Aftaletekst: ”For sygedagpengemodtagere kan en beskæftigelsesrettet indsats i form af virksomhedspraktik (erhvervsmæssig rehabilitering) i arbejdslandet være forbundet med besvær for borgere, der bevæger sig mellem flere nordiske lande. For de sygedagpengemodtagere, der er i et ansættelsesforhold, er udgangspunktet, at en beskæftigelsesmæssig indsats i form af virksomhedspraktik er knyttet til den virksomhed, hvor personen er ansat.

Det er for sygedagpengemodtagere, der modtager tilbud om virksomhedspraktik, altid en forudsætning, at forløbet og indsatsen er i overensstemmelse med personens helbredssituation. Et virksomhedspraktikforløb må således ikke forhale eller forværre personens helbredstilstand og muligheder for hurtigst muligt at vende tilbage i arbejde. Det har siden 2009 været muligt for kommunerne at iværksætte tilbud om virksomhedspraktik i udlandet for grænsegængere, der modtager danske sygedagpengemodtagere. Det er kommunen, der ud fra en konkret vurdering

BILAG 1

iværksætter indsatsen. Bestemmelsen findes i § 51 i bekendtgørelse om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Det fremgår af den (reviderede) nordiske konvention om social sikring, der blev underskrevet i juni 2012, at landene skal komme overens om administrative rutiner for en beskæftigelsesrettet indsats. Danmark deltager allerede i en nordisk rehabiliteringsarbejdsgruppe, som arbejder med udformningen af disse rutiner. Beskæftigelsesministeren vil arbejde for at arbejdet hermed færdiggøres snarest muligt. ”

Opfølgning (Beskæftigelsesministeriet): Der har været møder om bl.a. udkast til administrative rutiner for erhvervsrettet rehabilitering i arbejdsgruppen for Arbejdsrehabilitering, og emnet er blevet drøftet i den nordiske socialforsikringsgruppe. Den 12.-13. juni 2013 afholdtes der møde i Danmark om udkast til en bilateral aftale mellem Danmark og Sverige. Der er udarbejdet et udkast til aftale mellem Danmark og Sverige, som der vil blive arbejdet videre på inden næste møde mellem Danmark og Sverige. Det finder sted i september. Danmark vil snarest tage kontakt til Norge og senere til Finland og Island med henblik på at udarbejde aftaleudkast.

Lærlinges mulighed for at søge praktikplads i Sverige

Aftaletekst: ”Elever på danske erhvervsuddannelser kan ikke søge praktik i Sverige. Dette begrundes i Sverige med, at de to landes erhvervsskoler har forskelligt fokus, hvor den svenske erhvervsskole er mere teoretisk funderet end tilsvarende danske. Denne forskel betyder, at relativt mange svenskere søger ind på de danske erhvervsskoler. Elever på svenske erhvervsskoler kan i dag både søge en praktikplads i Danmark og i Sverige. Det er en uheldig situation, da der dels er mangel på praktikpladser i Danmark og dels er efterspørgsel i Sverige efter netop de praktiske kompetencer, som elever på de danske erhvervsskoler har.

Børne- og undervisningsministeren vil rette henvendelse til Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, hvor blandt andre repræsentanter for arbejdsmarkedets parter og skolerne har sæde, med henblik på, at rådet tager spørgsmålet på dagsordenen og eventuelt indleder et samarbejde med organisationer og skoler i Sverige om en nærmere afdækning af og løsning på de rejste problemstillinger. Ministeren vil om nødvendigt tage kontakt til sin svenske kollega.”

Opfølgning (Undervisningsministeriet): Man har den 28. maj 2013 skriftligt rettet henvendelse til Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser (REU).

I brevet anmodede Ministeriet for Børn om, at spørgsmålet om danske erhvervsuddannelseselevs mulighed for at finde praktikpladser i Sverige blev sat på dagsordenen hos Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser med det formål eventuelt at indlede eller inspirere andre til at indlede et konkret og målrettet samarbejde med organisationer, skoler og myndigheder i Sverige, f.eks. særligt i Øresundsregionen, om en nærmere afdækning af og løsning på problemstillingen. Undervisningsministeriet følger sagen.

BILAG 1

Sundhedspersoners mulighed for at søge praktik i de øvrige nordiske lande

Aftaletekst: ”I regi af Nordisk Ministerråd vil der i 2013 blive lavet en undersøgelse af velfærdsuddannelserne i de nordiske lande, der blandt andet skal se på øgede muligheder for samarbejde inden for både sundheds- og velfærdsuddannelserne. Der vil således blive iværksat initiativer, som løbende kan fremme mulighederne for uddannelsespraktik i et andet nordisk land. Dette samarbejde vil også betyde, at der på nordisk plan kan ske en bedre udnyttelse af en veluddannet arbejdskraft, som uden vanskeligheder kan arbejde i forskellige nordiske lande.”

Opfølgning (FIVU): I regi af Nordisk Ministerråd er der i 2013 blevet igangsat en undersøgelse af velfærdsuddannelserne i de nordiske lande, der bl.a. skal se på øgede muligheder for samarbejde inden for både sundhedsuddannelserne og velfærdsuddannelserne. Dette skal bidrage til at skabe klarhed om kompetenceniveauer og herigennem medvirke til at skabe øget mobilitet.

Resultaterne forventes at foreligge i efteråret 2013 og vil herefter skulle diskuteres i relevante fora indenfor det nordiske uddannelsessamarbejde i forhold til opfølgning

I forbindelse med revideringen af anerkendelsesdirektivet er der desuden tilføjet en bestemmelse om, at såfremt adgang til et lovreguleret erhverv (herunder sundhedsfagligt erhverv) i hjemlandet forudsætter gennemførelse af et praktikophold, skal hjemlandets kompetente myndighed, når den behandler en ansøgning om tilladelse til at udøve det lovregulerede erhverv, på visse betingelser anerkende praktikophold gennemført i udlandet.

Ret til fravær fra arbejde ved møder i visse udvalgte forsamlinger

Aftaletekst: ”Grænsependlere har i dag ikke ret til fravær fra arbejdet ved varetagelse af politiske hverv i kommune og region. Det kan medføre, at grænsependlere på forhånd afstår fra at påtage sig politiske hverv. Regeringen arbejder for en løsning med Sverige i sagen med henblik på gensidighed i retten til fravær fra arbejde ved varetagelse af politiske hverv.

Såfremt der kan indgås aftale med den svenske regering om fælles lovgivningsmæssig løsning, fremsætter regeringen forslag om ændring af den kommunale styrelseslov med henblik på at give personer med politiske hverv i nabolande ret til fravær fra arbejde i det omfang det er nødvendigt for at deltage i relevante politiske møder.

Ændringen skal gælde generelt med forbehold for den fornødne gensidighed i det pågældende land. Herved løses problemet for svenskere, der arbejder i Danmark og er valgt til et politisk hverv i Sverige.”

Opfølgning (Økonomi- og Indenrigsministeriet): Der er indledt en dialog mellem Danmark og Sverige om dette emne i regi af Nordisk Ministerråd med henblik på at opnå en gensidig løsning. Rammerne for det videre arbejde er endnu ikke klarlagt. Der vil løbende blive fulgt op på sagen.

BILAG 1

Standarder på byggeområdet

Aftaletekst: ”Forskellige normer og standarder i byggesektoren i de nordiske lande kan medføre øgede omkostninger for virksomhederne i byggebranchen og nedsat mobilitet inden for den nordiske byggesektor.

Under hensyntagen til den europæiske harmoniseringsproces pågår der på nordisk niveau to overordnede projekter. Det ene sigter på, at få beskrevet og løst en række helt konkrete problemer og foregår i det svenske Socialdepartements regi. Klima-, energi og bygningsministeren bidrager til dette projekt med en undersøgelse af, om det er muligt at justere krav til trækonstruktioner og brandprøvningsmetoder med henblik på at fjerne eventuelle hindringer for at benytte materialer fra andre nordiske lande i Danmark.

På direkte opdrag fra de nordiske statsministre i forbindelse med Nordisk Globaliseringsforum 2011 vil erhvervs- og vækstministeren i samarbejde med klima-, energi- og bygningsministeren også bidrage til arbejdet i det andet fælles nordiske projekt, der skal undersøge mulighederne for at fjerne grænsehindre gennem udarbejdelse af ensartede grønne, nordiske normer og standarder. Konkret søges 4-5 områder, der er egnede til harmonisering af standarder identificeret.

Klima-, energi og bygningsministeren og erhvervs- og vækstministeren vil tage initiativ til, at der sker en opfølgning på resultaterne af dette og de allerede igangsatte projekter, når disse foreligger.

Regeringen vil arbejde for øget nordisk koordination i forbindelse med den nationale implementering af de europæiske krav på byggeområdet, og at indsatsen i forlængelse af de allerede igangsatte projekter skal fokusere på at styrke både den grønne indsats og det generelle standardiseringsarbejde.

Regeringen vil orientere delegationen for Nordisk Råd om resultaterne af Klima- Energi- og Bygningsministeriets og Erhvervs- og Vækstministeriets fælles analyse af konkurrencen i dansk byggeri, herunder særligt om de forhold, der kan hindre brugen af udenlandske byggematerialer, og eventuelle forslag der skal øge konkurrence i byggeriet, herunder at fjerne eventuelle barrierer for at benytte byggematerialer fra både de nordiske og de øvrige europæiske lande.

Om nødvendigt vil ministeren og Folketinget tage spørgsmålet op i relevante fora. ”

Opfølgning i Danmark ved Klima- Energi- og Bygningsministeriet: Der gennemføres i nordisk regi to projekter om grænsehindre på byggeområdet:

1. Det ene sigter på at få beskrevet og løst en række helt konkrete problemer og foregår i det svenske Socialdepartements regi. Energistyrelsen bidrager med en undersøgelse af, om det er muligt at justere krav til trækonstruktioner og brandprøvningsmetoder. Projektet forventes afsluttet i løbet af 2013.
2. Det andet projekt undersøger mulighederne for at fjerne grænsehindre gennem udarbejdelse af ensartede grønne, nordiske normer og standarder. Konkret søges efter 4-5 områder, der er egnede til harmonisering. Projektet forventes afsluttet i løbet af 2013.

BILAG 1

Klima- Energi- og Bygningsministeriet vil følge op på de to projekter, når resultaterne foreligger.

Anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (autorisation)

Aftaletekst: ”Forskellige krav til autorisation kan betyde, at autoriserede håndværkere i mange tilfælde ikke kan bruge deres autorisation i de nordiske lande og omvendt.

Ministeriet for forskning, innovation og videregående uddannelser vil i Nordisk Ministerråd følge op på det danske forslag fra efteråret 2012 om et fælles nordisk projekt, der skal sikre og styrke arbejdskraftens frie bevægelighed og vækst og beskæftigelse i Norden ved:

- at der samtænkes fælles nordiske initiativer med de fælleseuropæiske initiativer om modernisering af EU direktiv 2005/36/EF (anerkendelsesdirektivet). Dette bl.a. fordi anerkendelsesdirektivet allerede i dag sikrer automatisk anerkendelse af kvalifikationer på håndværksområdet med henblik på autorisation og sikrer retten til fri levering af midlertidige tjenesteydelser. Derudover indeholder direktivforslaget en række horisontale forslag, der skal skabe vækst og jobs i EU ved at gøre det mindre byrdefuldt for fuldt kvalificerede EU-borgere at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat og skal styrke det indre marked og arbejdskraftens frie bevægelighed i EU,
- at det som led i det europæiske transparensinitiativ undersøges og kortlægges hvilke erhverv der i Norden er lovregulerede, hvilke krav, der begrænser adgangen til de erhverv (autorisationskrav, anvendelsen af faglige titler, brancheaftaler, certificering i overenskomster m.v.) og ikke mindst hvorvidt lovregulering af disse erhverv vil kunne knyttes til nogle objektive kriterier (diskriminationsforbud, offentlig interesse, nødvendighed, proportionalitet m.v.) samt at foreslå yderligere initiativer til at visse erhverv dereguleres eller ”reguleres smartere” (i lighed med de fælleeuropæiske initiativer på området – ”better regulation”). Ovennævnte skal bl.a. sikre større gennemsigtighed og berettigelse for reguleringen,
- at sikre ressourcer til at styrke samarbejde og vidensdeling mellem nationale koordinatore og kontaktpunkter for anerkendelsesdirektivet i Norden med henblik på at styrke borgernes, virksomhedernes og faglige organisationers adgang til information og viden om erhvervsmæssig anerkendelse på tværs af grænserne i de nordiske lande,
- at styrke samarbejde og vidensdeling mellem kompetente myndigheder, der har ansvaret for godkendelsen af autorisationer i regionen (bl.a. gennem konsekvent anvendelse af Indre Marked Informationssystemet (IMI) i Norden,
- at de embedsmænd, der arbejder med revision af anerkendelsesdirektivet i Norden får et klart politisk mandat til at arbejde med en ensartet nordisk gennemførelse af direktivet, da dette principielt kan bidrage til en styrkelse af nordiske landes position under forhandlinger af visse dele af direktivforslaget i EU og til en ensartet og korrekt gennemførelse af revideret direktiv i nordiske lande.

BILAG 1

Herudover redegør samtlige danske kompetente myndigheder hvert år til Folketinget og til EU-Kommissionen for anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer: "Beretninger og statistik om vurdering og anerkendelse..." : <http://www.iu.dk/anerkendelse/baggrundsinformation-om-anerkendelse/beretninger-og-statistik>"

Opfølgning (FIVU): De endelige undersøgelsesresultater forventes at blive præsenteret senest i efteråret 2013 og vil herefter skulle diskuteres med henblik på opfølgning og en aftale om den endelige fjernelse af barrierer. Uddannelsesministeriet, Styrelsen for Universiteter og Internationalisering i Danmark i samarbejde med Nordisk Ministerråd afholder en konference om anerkendelsesdirektivet og om fjernelse af barrierer for fri bevægelighed af arbejdskraft i de nordiske lande og i EU den 2. oktober 2013 i København. På konferencen præsenteres blandt andet et udsnit af en DAMVAD-undersøgelse om Holdbar Nordisk Velfærd bestilt af Nordisk Ministerråd omhandlende mobilitet inden for lovregulerede erhverv, Sverige, Norge, Finland og Island vil præsentere praksis for erhvervmæssig anerkendelse i de 4 nordiske lande, Europa-Kommissionen præsenterer det reviderede anerkendelsesdirektiv, Erhvervs- og Vækstministeriet i Danmark præsenterer det danske transparensinitiativ og Styrelsen for Universiteter og Internationalisering præsenterer en plan for gennemførelse af de nye regler.

Der er en bred enighed om, at man inden for de eksisterende økonomiske rammer i videst muligt omfang skal reducere antallet af eksisterende grænsehindre, styrke den forebyggende indsats samt aktivt informere borgerne og virksomhederne om de eksisterende grænsehindre og at opfølgningen skal ske inden for rammerne af gældende EU-ret, herunder revideret EU direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer. Alle de nordiske lande har tiltrådt direktiv 2005/36/EF.

Europa-Parlamentet og Rådet har den 12. juni 2013 opnåede enighed om forslaget. Det reviderede anerkendelsesdirektiv forventes at træde i kraft i efterår 2013 og skal være gennemført i medlemsstaterne i 2015. Det overordnede formål med revisionen er, at direktivet i højere grad skal bidrage til fjernelse af barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed i EU og dermed bidrage til at skabe vækst og job i EU. Revision af anerkendelsesdirektivet har til formål at modernisere systemet for anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer og at fremme en mere automatisk anerkendelse af kvalifikationer, så det bliver mindre byrdefuldt for fuldt kvalificerede EU-borgere at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat.

Beskatning af uddannelsesstøtte

Aftaletekst: "Hvis en studerende ved en dansk uddannelsesinstitution bosætter sig i Sverige, beskattes skattepligtig dansk uddannelsesstøtte hverken i Danmark eller i Sverige.

Regeringen vil arbejde for at finde en løsning på spørgsmålet i forbindelse med en kommende ændring af den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst."

Beskatning af kapitalpension

Aftaletekst: "Danske kapitalpensioner pålægges en afgift ved udbetalingen. Denne afgift er ikke omfattet af dobbeltbeskatningsoverenskomsten. Der er hermed risiko for, at en udbetaling beskattes i et andet nordisk land, uden at der tages hensyn til den afgift, der er betalt i Danmark.

BILAG 1

Regeringen vil arbejde for at finde en løsning på spørgsmålet i forbindelse med en kommende ændring af den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst.”

Opfølgning (Skatteministeriet): For så vidt angår punkterne om beskatning af uddannelsesstøtte og kapitalpension bemærkes, at disse spørgsmål vil blive søgt løst i forbindelse med en kommende ændring af den nordiske dobbeltbeskatningsoverenskomst. Når et forhandlingsresultat er nået, vil dette blive forelagt Folketinget til godkendelse i form af et lovforslag om dansk tiltrædelse, men der kan ikke på nuværende tidspunkt gives detaljer om de planlagte/ igangværende forhandlinger.

Klagemulighed vedrørende grænsehindringer

Aftaletekst: ”Regeringen vil drøfte med de andre nordiske lande, om der kan skabes muligheder for at borgerne kan henvende sig / klage vedrørende situationer, hvor den frie bevægelighed mellem de nordiske lande forhindres. ”

Opfølgning (Udenrigsministeriet): Samarbejdsministrene nedsatte i foråret 2012 en arbejdsgruppe (AHG), der skulle udarbejde en handlingsplan for grænsehindringsarbejdet fra 2014 og fremgrænsehindringsarbejdet fra 2014 og frem. Arbejdsgruppen har indsamlet erfaringer med grænsehindringsarbejdet hidtil og på den baggrund diskuteret blandt andet forskellige modeller for organisering af arbejdet fremover, herunder effektivisering af informationsindsatsen og samarbejdet aktørerne imellem, definition af grænsehindringer mv. Fra dansk side arbejdes der på, at en drøftelse af en forbedret klageadgang gøres til en del af mandatet for det kommende Grænsehindringsråd.

Forebyggelsen af grænsehindringer

Aftaletekst: ”Det er vigtigt, at ny lovgivning ikke skaber unødige grænsehindringer for de nordiske landes borgere og virksomheder.

Det er derfor vigtigt, at der fastlægges klare procedurer, der sikrer, at lovforslag på områder behæftet med grænsehindringer vurderes i forhold til anden nordisk lovgivning forinden fremsættelse i Folketinget for at undgå, at der utilsigtet indføres nye grænsehindringer mellem de nordiske lande jf. Folketingets vedtagelse V 57 af 24. april 2012 om grænsehindringer i Norden.

Det fremgår af Justitsministeriets vejledning om lovkvalitet, at hvis et lovforslag har betydning for det nordiske samarbejde, bør der i lovforslagets bemærkninger i relevant omfang henvises til de øvrige nordiske landes lovgivning mv. på området. Endvidere vil det også fremover fremgå, at hvis et lovforslag har særlige konsekvenser i forhold til de øvrige nordiske lande, herunder i forhold til den fri bevægelighed mellem de nordiske lande, skal der redegøres nærmere herfor i bemærkningerne.

BILAG 1

Også i forbindelse med implementering af EU-direktiver må det relevante fagministerium sikre, at lovgivningen lever op til lovkvalitetsvejledningen, herunder at der i bemærkningerne til lovforslag indgår en beskrivelse af lovgivningen i de øvrige nordiske lande i de tilfælde, hvor det er relevant. Der kan desuden opstå særlige grænsehindre i forholdet mellem Færøerne/Grønland og de øvrige nordiske lande som følge af EU-lovgivningen. Det er således vigtigt i forbindelse med forberedelse og implementering af EU-lovgivningen også at være opmærksom på i forhold til Færøerne og Grønland at modvirke nordiske grænsehindre.

Justitsministeriet vil i forbindelse med førstkommande udgave af det årlige orienteringsbrev til samtlige ministre om udvalgte problemstillinger og andre aktuelle emner af betydning for udarbejdelsen af lovforslag understrege vigtigheden af, at bemærkningerne til et lovforslag i overensstemmelse med angivelserne i lovkvalitetsvejledningen indeholder en beskrivelse af lovgivningen i de øvrige nordiske lande, hvor det er relevant. Justitsministeriet vil i den forbindelse ligeledes opfordre de enkelte ministerier til at fastlægge klare procedurer, der sikrer, at lovforslag på områder behæftet med grænsehindre vurderes i forhold til anden nordisk lovgivning forinden fremsættelse i Folketinget med henblik på at undgå, at der utilsigtet indføres nye grænsehindre mellem de nordiske lande. Dette vil ske under henvisning til Folketingets vedtagelse V 57 af 24. april 2012 om grænsehindre i Norden. Som led heri vil de nordiske lande i relevant omfang kunne samarbejde og hente inspiration fra hinanden, hvis implementeringsprocessen giver anledning til tvivlsspørgsmål, som skal afklares.

For så vidt angår spørgsmålet om samarbejdet mellem de nordiske lande under det forberedende arbejde i EU, vil regeringen arbejde for at styrke samarbejdet mellem de nordiske lande med henblik på at sikre det tættest mulige samarbejde på dette område, jf. folketingsvedtagelsen af 24. april 2012.”

Opfølgning (Justitsministeriet): I skrivelse af 12. juni 2013 til samtlige ministerier om lovtekniske emner, har Justitsministeriet redegjort for, hvad ministerierne skal være opmærksomme på i relation til grænsehindrespørgsmål. Justitsministeriet har i den forbindelse henledt opmærksomheden på, at det bør fremgå af bemærkningerne til et lovforslag, hvis et lovforslag har betydning for det nordiske samarbejde. Justitsministeriet har desuden opfordret de enkelte ministerier til at fastlægge klare procedurer, der sikrer, at lovforslag på områder behæftet med grænsehindre vurderes i forhold til anden nordisk lovgivning forinden fremsættelse i Folketinget med henblik på at undgå, at der utilsigtet indføres nye grænsehindre mellem de nordiske lande. Der er endvidere gjort opmærksom på, at der kan opstå særlige grænsehindre i forholdet mellem Færøerne/Grønland og de øvrige nordiske lande som følge af EU-lovgivningen, og at det således er vigtigt i forbindelse med forberedelse og implementering af EU-lovgivningen også at være opmærksom på i forhold til Færøerne og Grønland at modvirke nordiske grænsehindre.

Herudover har Justitsministeriet som opfølgning på folketingsvedtagelse V57 ved brev af 4. juni 2013 orienteret samtlige ministerier om vigtigheden af, at der etableres det tættest mulige samarbejde mellem de nordiske lande under det forberedende arbejde i EU i forbindelse med nye retsakter.

Information om grænsehindre

Aftaletekst: ”Der er løbende blevet arbejdet på at nedbringe antallet af grænsehindre. Men det må også erkendes, at de nordiske lande på nogle områder har forskellige regler og

BILAG 1

traditioner, som det kan være svært at harmonisere. Derfor er det også vigtigt, at man i de nordiske lande fortsætter med at informere om reglerne på relevante områder.

Ministeren for nordisk samarbejde nedsætter en tværministeriel arbejdsgruppe, der skal undersøge muligheden for at forstærke informationsindsatsen til såvel borgere som små og mellemstore virksomheder gennem nationale, bilaterale og fællesnordiske informationstjenester.

Gruppen skal inddrage de eksisterende informationstjenester Hallo Norden og ØresundDirekt i sit arbejde.”

Opfølgning: Ministeren for nordisk samarbejde har taget initiativ til, at der den 20. juni 2013 blev indkaldt til et møde med deltagelse af samtlige ministerier, Nordisk Ministerråds sekretariat og informationstjenesterne, hvor der blev drøftet mulighederne for forbedret samarbejde omkring information. Dette møde førte til dannelsen af den efterspurgte tværministerielle arbejdsgruppe. Det er desuden forventningen, at der som udløb af arbejdet med en handlingsplan for grænsehindringsarbejdet efter 2014 vil blive dannet et nationalt netværk bestående af ministerier og informationstjenester, hvorved der vil ske en styrkelse af informationsindsatsen.